

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Γ.Π.**

**ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ**

**ΘΕΜΑ Α1**

α. « Δεκεμβριστές»: Ομάδα συνωμοτών αξιωματικών, οι οποίοι το Δεκέμβριο του 1825, όταν πέθανε ο τσάρος Αλέξανδρος Α΄, εξεγέρθηκαν για να ανατρέψουν το απολυταρχικό καθεστώς. Ο νέος μονάρχης Νικόλαος Α΄ αντέδρασε δυναμικά και κατέστειλε την εξέγερση.

β. « Σχέδιο Σουμάν»: Σχέδιο που προτάθηκε το Μάιο του 1950 από το Γάλλο υπουργό εξωτερικών Σουμάν (είχε εκπονηθεί από το Ζαν Μονέ). Σύμφωνα με αυτό, θα δημιουργούνταν μια ανώτατη Αρχή που θα έλεγχε τις βιομηχανίες άνθρακα και χάλυβα της Γαλλίας, της Δυτ. Γερμανίας και όσων χωρών ενδιαφέρονταν να μετάσχουν. Την πρόταση αποδέχτηκαν η Δυτ. Γερμανία η Ιταλία και οι χώρες της Μπενελούξ (Βέλγιο, Ολλανδία, Λουξεμβούργο) και έτσι ενοποιήθηκε ο πυρήνας της ευρωπαϊκής βαριάς βιομηχανίας υπό τον έλεγχο μιας υπερεθνικής Αρχής.

γ. « Συμφωνία Ζυρίχης – Λονδίνου» (1959): Συμφωνία που προέβλεπε τη δημιουργία ανεξάρτητου Κυπριακού κράτους, αποκλείοντας την ένωση και την διχοτόμηση της Κύπρου. Η Βρετανία διατήρησε δύο βάσεις στη νήσο και πρώτος πρόεδρος εκλέχτηκε ο Μακάριος.

**ΘΕΜΑ Α2**

α → Λ

β → Σ

γ → Λ

δ → Σ

ε → Σ

**ΘΕΜΑ Β1**

Σελ. 26 « Από την Πελοπόννησο είχαν αποσυρθεί...ιδίως στην Πελοπόννησο».

**ΘΕΜΑ Β2**

Σελ. 41 « Η οικονομία της Ευρώπης... εκδηλώθηκε πρώτα στην Αγγλία».

**ΘΕΜΑ Γ1**

α) Το όραμα της «Μεγάλης Βουλγαρίας» (Βουλγαρία, Ελληνική Μακεδονία, Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Δυτ. και Ανατ. Θράκη) παρότι περιορίστηκε δραστικά στο Συνέδριο του Βερολίνου (1978), ανησυχούσε τους Οθωμανούς Τούρκους, τους Έλληνες, τους Σέρβους και τους Ρουμάνους, επειδή οι Βούλγαροι διεκδικούσαν εδάφη, τα οποία οι γείτονές τους διεκδικούσαν ήδη ως πατρογονική κληρονομιά.

Ακολούθησε, έτσι, οξύς ανταγωνισμός των Βουλγάρων με τους Σέρβους και με τους Έλληνες για το μέλλον των τουρκικών επαρχιών που αποτελούσαν τη Μακεδονία.

Ο ανταγωνισμός Βουλγάρων – Ελλήνων εκδηλώθηκε με την προσπάθεια των Βουλγάρων να ελέγξουν, με φιλικά προσκείμενους προς αυτούς ιερείς και δασκάλους, τις εκκλησίες και τα σχολεία στις πόλεις και στα χωριά της Μακεδονίας. Τις εκατέρωθεν προσπάθειες για τον έλεγχο εκκλησιών και σχολείων κλήθηκαν να στηρίζουν ένοπλες αντάρτικες ομάδες γηγενών που εξοπλίζονταν άλλες από Έλληνες, άλλες από Βουλγάρους καθώς και από αντάρτες από Ελλάδα και Βουλγαρία.

Ήταν ο «Μακεδονικός Αγώνας», ένας σκληρός πόλεμος ανταρτών Ελλήνων και Βουλγάρων, οι οποίοι πολεμούσαν αλλήλους, καθώς και εναντίον Τούρκων.

Ο σκληρός αγώνας δοκίμασε τη Μακεδονία πέντε σχεδόν χρόνια (1904-1908). Την αναμέτρηση αυτή διέκοψαν για λίγο το κίνημα των Νεοτούρκων (1908) που υποσχόταν ισονομία και ισοπολιτεία σε όλους τους λαούς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και ο Α΄ Βαλκανικός Πόλεμος το 1912, στον οποίο οι Έλληνες και οι Βούλγαροι βρέθηκαν σύμμαχοι εναντίον των Τούρκων.

β) Κατά τη διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα και λόγω της φιλοβουλγαρικής προπαγάνδας στο εξωτερικό, η ελληνική κοινή γνώμη έπρεπε να ξεσηκωθεί υπέρ των Ελλήνων. Το έργο αυτό ανέλαβαν η ελληνική κυβέρνηση και διάφοροι φορείς, ατομικά ή οργανωμένα μέσω δημοσιευμάτων, άρθρων και ομιλιών στην Ευρώπη για την ευαισθητοποίηση υπέρ των ελληνικών δικαίων.

Πολλοί νέοι απ' όλη την Ελλάδα έσπευσαν να πολεμήσουν για τη Μακεδονία (από Κρήτη, Πελοπόννησο, Στερεά Ελλάδα, Θεσσαλία ακόμη και Κύπρο).

Πρωταγωνιστικό ρόλο σε όλη αυτή την εμψυχωτική προσπάθεια, όπως πληροφορούμαστε από το Κείμενο Α΄ του Κ. Σβολόπουλου, διαδραμάτισε ο Γερμανός Καραβαγγέλης, Μητροπολίτης Καστοριάς από το 1900. Οι τοπικές ελληνικές αρχές ενθάρρυναν την προσπάθειά του για στράτευση γηγενών Ελλήνων στον αγώνα για τον περιορισμό της τρομοκρατίας στην ύπαιθρο. Δύο από τους αντιπροσωπευτικότερους ήρωες που έδωσαν τη ζωή τους στη Μακεδονία, υπήρξαν ο Παύλος Μελάς, νέος αξιωματικός από την Αθήνα και ο καπετάν Κώτας, από το χωριό Ρούλια της Φλώρινας.

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο απόσπασμα της επιστολής προς τη γυναίκα του (Κείμενο Β΄), ο Παύλος Μελάς θεώρησε ηθική υποχρέωση και υπέρτατο καθήκον να αγωνιστεί και να θυσιαστεί για την απελευθέρωση της Μακεδονίας.

## ΘΕΜΑ Δ1

α) Όπως χαρακτηριστικά επισημαίνεται στο απόσπασμα από την Ευρωπαϊκή Ιστορία (Κείμενο Α΄) ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος διέψευσε πολλούς στρατιωτικούς που πίστευαν πως θα τελειώσει γρήγορα.

Η Γερμανία στράφηκε πρώτα και κύρια κατά της Γαλλίας. Για την καλύτερη ανάπτυξη των γερμανικών στρατευμάτων παραβιάστηκε η ουδετερότητα του Βελγίου, οι δυνάμεις του οποίου αντιστάθηκαν σθεναρά. Ύστερα από περίπου μία εβδομάδα, οι γερμανικές δυνάμεις, με συντριπτική αριθμητική υπεροχή, εισέβαλαν στη Γαλλία με κατεύθυνση το Παρίσι. Οι Γάλλοι κατόρθωσαν να αναχαιτίσουν τη γερμανική προέλαση στον ποταμό Μάρνη, προωθώντας στο μέτωπο στρατεύματα με κάθε μέσο. Τελικά το μέτωπο σταθεροποιήθηκε, όπως συμπληρώνει ο

Burns στο ιστορικό παράθεμα Α΄, από την Ελβετία μέχρι τη Βόρεια θάλασσα για τα επόμενα τέσσερα χρόνια. Οι αντίπαλοι στρατοί άνοιξαν χαρακώματα και πολέμησαν πίσω από αυτά εκδιώκοντας λυσσαλέα τον εχθρό επί τέσσερα χρόνια (πολιορκία οχυρού Βερντέν 1916, μάχη στον ποταμό Σομ 1916).

β) Τα χαρακώματα αποτέλεσαν σύστημα αμυντικών οχυρώσεων, το οποίο προσέδωσε μια στατική μορφή στις πολεμικές επιχειρήσεις συντελώντας στην παράταση του πολέμου, στην αίσθηση ματαιότητας και στη σκληρή δοκιμασία της ψυχικής ισορροπίας των στρατιωτών. Στο λογοτεχνικό απόσπασμα του Έριχ Μ. Ρεμάρκ (Κείμενο Β΄) γλαφυρά περιγράφεται η μονοτονία του πολέμου καθώς και η σωματική και ψυχική φθορά των στρατιωτών. Οι πυροβολισμοί είναι συνεχείς, τα πολυβόλα θερίζουν ενώ, οι απάνθρωπες αυτές πολεμικές συνθήκες συνδυάζονται με τις αντίξοες καιρικές συνθήκες και τη διαρκή βροχή.

Το ψυχικό αδιέξοδο των στρατιωτών στα χαρακώματα είναι έντονο και φαντάζει χειρότερο από τις αντικειμενικά δυσχερείς καταστάσεις που περνούν οι εμπόλεμοι στην προσπάθειά τους να επιβιώσουν με βρεγμένα ρούχα, κατεστραμμένα όπλα και καταρρακωμένο ηθικό.

Επί τέσσερα χρόνια οι αντίπαλοι πολέμησαν πίσω απ' αυτά τα χαρακώματα, όπου έμελλε να ταφούν τα νιάτα της Γαλλίας, της Γερμανίας και της Βρετανίας, σ' έναν πόλεμο στάσιμο και μονότονο, που φαινόταν πως δε θα τελείωνε ποτέ.

**ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ο. ΠΑΠΑΠΟΣΤΟΛΟΥ**